

การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

The Development of Strategy to Enhance Students Skill in the 21st Century in Schools under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 2

สรศักดิ์ พูนสูงเนิน¹, สุวัฒน์ จุลสุวรรณ²

Sorasak Phoonsoongnoen¹, Suwat Junsuwan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ความต้องการจำเป็น 2) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทาง กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 แบ่งเป็น 2.1) การศึกษาสถานศึกษาต้นแบบที่มีวิธีที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการพัฒนาแนวทาง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการหรือครูผู้สอน จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 2.2) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษ ที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมินแนวทางการพัฒนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง 2) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ และ 3) ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 2) สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง 2) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ และ 3) ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 3) เมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็น ได้แก่ 1) ทักษะ ผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 2) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ และ 3) ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

คำสำคัญ: ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Graduate Student Master of Education. Educational Administration Program, Faculty of Education Mahasarakham University

² Lecturer of Educational Administration Program, Faculty of Education, Mahasarakham University

Abstract

The present study aimed 1) to study the current situations, desirable situations and needs, 2) to develop the strategy to enhance students' skill in the 21st century of teachers under Chaiyaphum primary Educational service area office 2. There were 2 phases of the study. Phase 1 was the study related to the current situations, desirable situations and needs of development the strategy. The sample of this phase was 338 and the questionnaire was used to collect data. Phase 2 was divided into 2 parts ; part 1 was the study of schools where there was best practicing of the strategy, there were 6 participants consisted of school administrators, teachers who were responsible for academic section and teachers in schools, interview questions were used to collected data. Part 2 was the development of the strategy to enhance students' skill in the 21st century of teachers under Chaiyaphum primary Educational service area office 2, there were 5 experts who evaluated the strategy, and the evaluation form was used to collect the data. The statistics used in the study consisted of percentage, mean and standard deviation.

The results of the study revealed that 1) the current situations of development the strategy showed that overall rated in more level consisted of 1.1) strong citizen skill, 1.2) learners' skills aspect and 1.3) creator of innovation, information, materials and technology skill. 2) The desirable situations showed that overall rated in most level comprised of 2.1) strong citizen skill, 2.2) learners' skills aspect and 2.3) creator of innovation, information, materials and technology skill. It could be arranged according to needs of development the strategy were shown as follows ; 1) creator of innovation, information, materials and technology skill, 2) learners' skills aspect and 3) strong citizen skill.

Keywords: Students' Skill in the 21st Century, Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 คือ เรื่องการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยการมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่รู้ตลอดเวลา การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต

และการวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มและสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ (สำนักเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561) ประกอบกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ทั้ง 3 ด้านซึ่งประกอบด้วย ด้านที่ 1 ผู้เรียนรู้เป็นผู้มีความเพียรใฝ่เรียนรู้ มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีสมรรถนะที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ต่าง ๆ บนพื้นฐานของความพอเพียงความมั่นคงในชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

ด้านที่ 2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม คือเป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีความเป็นผู้ประกอบการเพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม และด้านที่ 3 พลเมือง ที่เข้มแข็งเป็นผู้มีความรักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลกการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ (มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561, 2562) จากสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2561 ด้านการศึกษาและด้านสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมยังต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนามากที่สุด ประกอบกับสถิติข้อมูลสภาวะการศึกษาไทย ปี 2559-2560 มีประชากรในวัยเรียนลดลงส่งผลให้การเข้าถึงการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมวัยและระดับประถมวัยประสบกับปัญหาเด็กเข้าเรียนช้ากว่าเกณฑ์ในอายุระดับการศึกษา ต่าง ๆ ปัญหาเด็กออกกลางคัน เข้าเรียนช้าหรือไม่เข้ารับการการศึกษาต่อ ซึ่งปัจจุบันเด็กไทยต้องเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการว่าเราจะเรียนรู้ได้อย่างไร (Learning How to Learn) ในโลกยุคดิจิทัลซึ่งหมายถึงการรู้ว่าเราจะใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาการใช้ชีวิตการทำงานได้อย่างไรไม่ใช่แค่เรื่องการจัดจำข้อมูล การเรียนรู้เป็นเรื่องที่ขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเอง (สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 “การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล”, 2563) ดังนั้น การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษารเรียนรู้ที่ส่งผลต่อเด็กไทยให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และมีคุณลักษณะสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ตามบริบทของท้องถิ่นและสถานศึกษาสามารถเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2. การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 2) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 2,647 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 338 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปรียบเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่งหน้าที่ แบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต Likert (Likert' Rating Scale) ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบคำถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ระยะที่ 2 แบบสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีที่เป็นเลิศ Best Practices จำนวนทั้งสิ้น 6 คน จำนวน 3 โรงเรียนๆ ละ 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการหรือครูผู้สอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขอหนังสือจาก คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และนัดหมายเพื่อขอรับคืนด้วยตนเองภายในเวลา 2 สัปดาห์
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จำแนกแยกแยะ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามสถิติ ที่กำหนด โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) โดยรวมและรายด้าน
3. ตอนที่ 3 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายเปิดโดยวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุป ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ การพัฒนาแนวทางดังนี้
  - 1.1 สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและเรียงลำดับคะแนนจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ($\bar{X}=4.45$) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ ($\bar{X}=4.35$) และด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.18$) ตามลำดับ
  - 1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับ

มากที่สุด ($\bar{X}=4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และเรียงลำดับคะแนนจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ($\bar{X}=4.72$) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ ($\bar{X}=4.68$) และด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.58$)

1.3 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ค่า $PNI_{Modified}$ มีค่าเท่ากับ 0.076 เรียงลำดับผลต่างจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ลำดับที่ 2 ด้านทักษะผู้เรียนรู้ และลำดับที่ 3 ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ตามลำดับ

2. การพัฒนาแนวทางการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยจัดลำดับหัวข้อตามผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

1.1 ทักษะการคิดสร้างสรรค์

แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาวางแผนโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้อิสระทางความคิดแก่ครู นักเรียน รับฟังความคิดเห็นความต้องการ จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายที่ช่วยกระตุ้นความคิดแรงบันดาลใจโดยไม่ปิดกั้นแนวความคิดให้สามารถพัฒนาผลงานนวัตกรรมแปลกใหม่ได้ พร้อมทั้งการนิเทศติดตาม การสังเกตและติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่าง

ใกล้ชิดผ่านการสื่อสารพูดคุย สอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

1.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาดำเนินงานวางแผนโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลายผ่านสื่อเทคโนโลยี แอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้และวิธีการสร้างคุณค่าของผลผลิต นวัตกรรมผสมผสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องผ่านประสบการณ์จากการเรียนรู้กับบุคคล ปรากฏชาวบ้านให้ความรู้ความสามารถคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาออกแบบและสร้างนวัตกรรมจากความคิด เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมที่ถูกต้อง ยกย่องชมเชยให้รางวัลผลงานโดดเด่นเป็นแบบอย่าง พร้อมกับการนิเทศติดตาม การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดผ่านการสื่อสารพูดคุย สอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

1.3 ทักษะการเข้าถึงและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาวางแผนโครงการจัดกิจกรรมที่มีการส่งเสริมการใช้ข้อมูลอย่างทั่วถึงผ่านบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูล ผลดีผลเสียการนำเข้าสู่ข้อมูล ลิขสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของ การเผยแพร่และนำข้อมูลไปใช้ การไม่เปิดเผยและปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูลที่สนใจ โดยครูแนะนำวิธีปฏิบัติตามขั้นตอนโดยข้อคำนึงถึงความถูกต้องปลอดภัย ประโยชน์โทษของการเข้าถึง พร้อมทั้งกำกับตรวจสอบสังเกต สอบถามนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถามแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับผู้เรียน

1.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาดำเนินการวางแผนโครงการกิจกรรม การส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกบริการสื่อเทคโนโลยี อุปกรณ์ สำหรับผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากสิ่งที่สนใจ สอดแทรกความรู้แก่ผู้เรียนในการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ รู้เข้าใจบทบาทหน้าที่ กฎกติกาการอยู่ร่วมกันด้วยความถูกต้อง จากกรณีศึกษาติดตามตรวจสอบ การสังเกต สอบถามนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน ผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2. ด้านทักษะผู้เรียนรู้

2.1 ทักษะการสื่อสาร แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาดำเนินการวางแผนโครงการกิจกรรม โดยวิธีการสื่อสารภาษากลางในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องให้นักเรียนเกิดความเคยชิน และนำสื่อนวัตกรรมที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ให้ง่ายต่อการจัดการเรียนรู้ได้แลกเปลี่ยนความคิดกล้าคิด กล้าแสดงออก ตอบคำถาม ได้ตอบปัญหาระหว่างครูและเพื่อน ๆ หรือการแสดงบทบาทสมมติ การใช้ข้อความสั้นผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ การกำกับติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู ครูนิเทศครู การสังเกตนักเรียนทั้งในและนอกชั้นผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2.2 ทักษะการคิดวิจรณ์ญาณ แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาดำเนินการวางแผนโครงการหรือส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และใช้สื่อดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลายให้ผู้เรียนฝึกฝนนำเสนอความคิด ไตร่ตรอง ประกอบการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีความละเอียดรอบคอบจากกิจกรรมสถานการณ์ เหตุการณ์ ข่าวสารที่เกิดขึ้นและ

น่าสนใจให้ได้แลกเปลี่ยนพูดคุย ตั้งประเด็นคำถาม คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลความเป็นไปได้ โดยไม่ปิดกั้นความคิดด้วยวิธีการตัดสินว่าถูกหรือผิด มีการยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียน มีการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู และครูนิเทศครู พร้อมกับสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ การรายงานและบันทึกผลกิจกรรม

2.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาดำเนินการวางแผนโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีมคณะทำงานดำเนินการคอยแก้ปัญหาโดยมีครูให้คำแนะนำในรูปแบบกิจกรรม เช่น กิจกรรมธนาคารขยะ ออมทรัพย์โรงเรียน ฯลฯ พร้อมทั้งส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ ค้นหา แสดงความคิดเห็นสามารถกำหนดขอบเขตความสำคัญของการตัดสินใจและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดในการตัดสินใจโดยคำนึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งครูคอยให้คำแนะนำโดยไม่ตำหนิในคำตอบหรือความคิดที่ไม่ถูกต้องพร้อมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด แสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง และกำกับติดตามโดยผู้บริหารนิเทศครู ครูนิเทศครู จากกรสังเกตนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน

3 ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

3.1 ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาดำเนินการวางแผนโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม กลุ่ม ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ การยอมรับซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งปลูกฝังค่านิยมของชุมชนและครอบครัวเกี่ยวกับภาษา วัฒนธรรมให้สามารถปรับใช้กับชีวิตประจำวันสามารถอยู่ร่วมอย่างมีความสุขและทำงานกับผู้อื่นได้ พร้อมกับติดตามพฤติกรรมนักเรียนผ่านการ

สื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริงเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

3.2 มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาดำเนินการวางแผนโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นทีม กลุ่มสถานการณ์ต่างๆ เช่น กิจกรรม สถานนักเรียน กิจกรรมลูกเสือ โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จำลอง ฝึกฝนการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เสียสละ มีความสามัคคี เห็นประโยชน์แก่ส่วนร่วมโดยครูคอยให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษาพร้อมกับติดตามนักเรียนผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับผู้เรียน เพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

3.3 มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาดำเนินการวางแผนโครงการกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ แก้ไขปัญหาด้วยตนเองตามความถนัด เห็นจุดเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกเป็นแบบอย่างที่ดีให้ได้รับยกย่อง ชื่นชม พร้อมกับติดตามนักเรียนผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น เพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริงกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่องและรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลก บนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาดำเนินการวางแผนโครงการกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม อาทิ เช่น กิจกรรมจิตอาสา วันสำคัญต่างๆ งานทำความสะอาด งานบริการช่วยเหลือ

กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อเป็นปลุกฝังให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม มีศีลธรรม รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งกำกับติดตามสังเกตผู้เรียนสอบถามผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่องจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งครูคอยแนะนำตักเตือนกรณีที่ไม่ปฏิบัติไม่ถูกต้องเหมาะสม และรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

5. ความเหมาะสมของการพัฒนาแนวทาง เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า ด้านความเหมาะสมผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.78$) และด้านความเป็นไปได้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.74$)

6. ผลการประเมินคู่มือของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ๔ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$) และด้านการนำไปใช้โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.76$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทาง เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีประเด็นอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) ในด้านทักษะพลเมืองที่

เข้มแข็งเนื่องจากครูผู้สอนมีความสามารถและเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้ทรัพยากร สามารถในการบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายมีจิตสำนึก การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์ร่วมกันต่อการพัฒนาสังคมสิ่งแวดล้อมและความสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข การปรับตัวกับสภาพเปลี่ยนแปลงทางความคิดและพฤติกรรมที่หลากหลายวัฒนธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน ด้านทักษะผู้เรียนรู้เนื่องจากครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดคำสั่งมอบหมายงานที่มีความชัดเจนจากการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลเพื่อการตัดสินใจนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยใช้เหตุและสติปัญญาบนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นจริง อย่่างรอบคอบระมัดระวังเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องจากครูผู้สอนสามารถนำสารสนเทศไปใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมอย่างปลอดภัย มีความสามารถคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ คิดค้นเปลี่ยนแปลง ประยุกต์ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ มีความถูกต้อง และมีความสามารถทางสมองในการแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ และนำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมสอดคล้องกับแนวคิดของ Gardner (Gardner 2010 อ้างอิงจาก เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช, 2559) การพัฒนาจิตห้าลักษณะ ในด้าน จิตรู้สังเคราะห์ (Synthesizing Mind) หมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลายทำความเข้าใจ สังเคราะห์ข้อมูลประเมินความสำคัญ คัดเลือก และนำไปสู่การแยกประเด็นที่สำคัญที่ควรค่าแก่ความสนใจ และสามารถนำมาผสมผสานกันได้อย่างมีเหตุผล และด้านจิตสร้างสรรค์ (Creating

Mind) ผู้มีจิตสร้างสรรค์จะรู้จักคิดนอกกรอบเพื่อค้นหาหนทางใหม่ขึ้นมา ต้องกระหายที่จะเสี่ยงกล้าที่จะล้มและลุกขึ้นพร้อมรอยยิ้มและสู้อีกครั้ง สอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ทักษะความสามารถของคนไทยในมุมมองเรื่อง “ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่ประสงค์” ในเรื่องของทักษะซึ่งเชื่อมโยงกับสภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทาง คือ ทักษะด้านการคิด หมายถึง ความสามารถในการคิดเป็น 10 คุณลักษณะ ได้แก่ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดวิพากษ์ คิดประยุกต์ คิดเปรียบเทียบ คิดบูรณาการ คิดเชิงมโนทัศน์ คิดเชิงกลยุทธ์ คิดเชิงอนาคต และคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการจับประเด็นใจความหลักจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง และครบถ้วนรวมถึงการมีมารยาทการฟังในโอกาสต่าง ๆ ทักษะการพูด หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารด้วยการพูดที่มีความชัดเจนสั้นกระชับ ตรงประเด็นครบถ้วน มีความน่าดึงดูดหรือน่าสนใจด้วยถ้อยคำสุภาพ ใช้คำพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ทักษะการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับสารด้วยการอ่านจากสื่อต่าง ๆ ได้โดยสามารถจับใจความได้รวดเร็วถูกต้องครบถ้วน ทักษะการเขียน หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารด้วยวิธีการเขียนได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ มีสำนวนภาษาถูกต้องมีเหตุผลและลำดับขั้นตอนในการนำเสนอที่สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจน ทักษะภาษาต่างประเทศ หมายถึง ความสามารถในการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนภาษาต่างประเทศได้อย่างคล่องแคล่ว ชัดเจนถูกต้อง มีกาลเทศะ และความเหมาะสม ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ มีความเข้าใจ และความสามารถในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์สารสนเทศที่จำเป็นในชีวิต เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต การสืบค้นข้อมูล การแก้ปัญหา การทำงาน และการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะทางสังคม หมายถึง

ความสามารถที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมหรือการเข้าสังคม การมีมนุษยสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น เพื่อดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวม ทักษะการจัดการ หมายถึง ความสามารถในการวางแผน การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ คำนึงค่าการควบคุม การติดตาม และประเมินผลรวมไปถึงการบริหารเวลา ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลรัตน์ เทอร์เนอร์ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้การเรียนรู้แบบโครงการสะสมเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ในนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาผลการใช้การเรียนรู้แบบโครงการสะสมเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ในนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า หลักการเรียนรู้แบบโครงการสะสม ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงซึ่ง 3 อันดับแรก 4 ทักษะ ได้แก่ 1) การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2) การอ่านออกเขียนได้ และคณิตศาสตร์ 3) มีทักษะ คือ ความเข้าใจต่าง วัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ และความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ

2. ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$) ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็งเนื่องจากครูผู้สอนมีความสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้ทรัพยากร สามารถในการบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายมีจิตสำนึกการดูแลรักษาสິงแวดล้อมอย่างค้ำค้ำเกิดประโยชน์ร่วมกันต่อการพัฒนาสังคมสิ่งแวดล้อมให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข เตรียมพร้อมปรับตัวกับสภาพเปลี่ยนแปลงทางความคิดและพฤติกรรมที่หลากหลายวัฒนธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันและสามารถพัฒนาตนเองให้เกิดความ

ชำนาญจากการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ด้านทักษะผู้เรียนผู้ เนื่องจากครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดคำสั่งมอบหมายงานที่มีความชัดเจนจากผลการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติสู่เป้าหมายที่วางไว้ การถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็นด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน เพื่อให้เกิดการรับรู้เกิดความร่วมมือในการทำงานตามความเหมาะสมของสถานการณ์ ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องจากครูผู้สอนมีความสามารถในการนำเสนอสารสนเทศที่ได้ไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมอย่างปลอดภัย มีความสามารถคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ คิดดัดแปลง ปรับแต่ง ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ซึ่งเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์มีความถูกต้องพร้อมทั้งนำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงศ์ใหญ่ (2557: 1-2) ได้นำเสนอแนวทางการเรียนรู้ 4 แบบ เรียกว่า การเรียนรู้ชุมชนทรัพย์ในตนที่เป็นการเรียนรู้เพื่อชีวิต มุ่งจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพประกอบด้วย 1. การเรียนเพื่อรู้ หมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดการเรียนรู้ และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ผสมผสานกับสภาพจริงและประสบการณ์ในการปฏิบัติ 2. การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง หมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนาความสามารถและความชำนาญทางด้านวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ ปรับประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานและอาชีพได้อย่างเหมาะสม 3. การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุขมีความตระหนักในการพึ่งพา

อาศัยซึ่งกันและกัน เคารพสิทธิ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 4. การเรียนรู้เพื่อชีวิต หมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกด้านทั้งจิตใจ ร่างกาย สติปัญญา เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีระภาพ เพชรมาลัยกุล (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณผลสัมฤทธิ์คุณภาพมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ วิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาการบริหารวิชาการและการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะศตวรรษที่ 21 เมื่อพิจารณาในส่วนของ การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะศตวรรษที่ 21 มีลักษณะ ดังนี้ 1) บูรณาการสาระ 2) แบบโครงงาน 3) สะเต็มศึกษา 4) เรียนรู้จากปัญหา 5) แบบร่วมมือ 6) แบบฝึกปฏิบัติ 7) สร้างประสบการณ์เรียนรู้ 9) เทคโนโลยีสารสนเทศ 10) สร้างความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง 11) การจัดการเรียนรู้แบบตลกขบขันความคิดรู้ 12) การเรียนการสอนแบบสาธิต 13) การฝึกคิดเชิงออกแบบ และ 14) กระบวนการ GPAS ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แม้จะพบว่ามี 12 ด้านที่ได้รับการบริหารจัดการเสริมสร้างในระดับมาก แต่ยังมีอีกหลายคุณลักษณะและทักษะ

ที่มีระดับการบริหารจัดการในระดับต่ำลงมาโดยเฉพาะด้านส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักนวัตกรรมที่แม้จะมีส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในระดับมาก แต่การขับเคลื่อนสู่การเป็นนักนวัตกรรมยังต้องการการดำเนินการเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรพิจารณาสื่อสารร่วมมือวางแผนกำหนดแนวทางส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนาทักษะ เจตคติด้านต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลกับผู้เรียนและสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการกำกับติดตาม ดูแลอย่างต่อเนื่องตามบริบทของท้องถิ่นและสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1.1 ควรศึกษาและวิจัยถึงสภาพปัญหาของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 ควรศึกษาวิจัยถึงการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ เทอร์เนอร์. (2561). ผลการใช้การเรียนรู้แบบโครงงานสะเต็มเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ในนักศึกษามหาวิทยาลัยพยาบาล. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 26(2), 17-18.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่ประสงค์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- อีระภาพ เพชรมาลัยกุล. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 11(1), 129-142.

- เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช. (2559). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: ความท้าทายในการพัฒนานักศึกษา. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 3(2), 218-219.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2557). สี่เสาหลักของการศึกษา. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 1-2.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา. *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 (ฉบับย่อ)*. [ออนไลน์]. ได้จาก: http://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf [สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. [ออนไลน์]. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ 21 เซ็นจูรี. ได้จาก: <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1651> [สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล*. [ออนไลน์]. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ ภาพพิมพ์. ได้จาก: <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1732> [สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563].